Knjižnica
sp
MLADIKA 1969/70
373.5(497.4 Ljubljana)
000004434,2
COBISS
GIMNAZIJA LEDINA

MLADIKA

GLASILO DIJAKOV PEDAGOŠKE GIMNAZIJE

LJUBLJANA, januar /februar/ 197o

Številka 2

cena: 1,5 Ndin

Uredniški odbor:

Milena Čadež
Nada Klemenc
Alenka Markun
Tatjana Perjet
Ciril Peterc
Katja Praznik
Jana Simončič
Matjaž Šuštaršič
Breda Treven

str 2 - Srečanje s Prešernom
" 3 - Elegija neke ljubezni
" 4 - Iz mraka v jutro
" 5 - Čeprav doživel ljubezen sem le enkrat
" 6 - Skozi dež
" 6 - Gospod z očali
" 7 - Kaj je sploh življenje
" 7 - Utrinek
" 8 - Mora
" 8 - Iskanja
" 9 - To je majhen korak zame, toda velik za človeštvo
" 11 - V noči neki
" 11 - Kadar sem s Teboj
" 12 - Življenje eno
" 13 - Svet in družba
" 13 - Koraki
" 14 - O, da mi je priti do svoje podobe
" 15 - Pogled z naočniki št. 13
" 15 - Maksimeter
" 16 - Sanje
" 16 - Zadnji se je ubil
" 17 - Egoisti
" 18 - Sam
" 19 - Vzdih lačnega otroka
" 19 - Protislovja socialistične družbe
" 2o - Razgovor s profesorji
" 24 - Legenda iz Siera Maestra
" 26 - Ikebana
" 28 - Humor
" 3o - Nagradna križanka
" 31 - Priloga

SREČANJE S PREŠERNOM

Dolgo je že, odkar sem prvič stopila v tvoj svet, dragi človek.....

Bilo mi je kot popotniku, ki tava v megli, nato pa ga osvetli sonce in globoko v srcu začuti njegovo toplino.

Žalostna, osamljena in prazna sem iskala človeka, ki bi me osrečil. Tistega pravega, na katerega čakaš vse življenje. Želela, hotela sem ga spoznati. Veš kolikokrat sem jokala, žalostna, razočarana v svojem skanju. Tako zelo sama sem bila.

Takrat sem v tvojih pesmih prvič začutila človeka in tako prijetno mi je postalo pri srcu. Začutila sem, da se v njih rojeva pomlad in spoznala njih človeka, polnega hrepenenja, polnega volje do življenja. Človeka s čudovito dušo! Odločil se je, da bo našel srečo, našel ljubezen! Pomlad mine, cvetje se osuje in glasovi čričkov oznanjajo, da je vendarle že poletje ..... Duša človeka postane kot njiva, polna žitnega klasja, kot travnik, kjer cveti na tisoče rož ..... kot sončnica, ki se obrača za soncem, zakaj to ji daje toploto in svetlobo. Človek še vedno išče, naenkrat pa začuti srečo čisto blizu, sledi ji, skorajda jo ujame, a že se izmuzne in izgine za vedno. Sprva niti ne more verjeti, a kasneje spozna, da jo je nepreklicno izgubil. Lesk, ki si ga opazil v njegovih očeh ugasne..... A človek živi naprej, zato išče naprej. Vendar obotavljajoči so njegovi koraki in nadvse žalosten je ..... poželi so bili žitno klasje in pokosili so travnik, sončnica je ovenela ..... Listje na drevesih se počasi obarva v tisoče, tisoče barvnih odtenkov, ki se prepletajo med seboj, dvigajo, razpletajo, pa zopet vstajajo.

Prišla je jesen .....Čudovito lepa, a otožna, zakaj življenje se bliža koncu, smrti.Kako polna je postala človekova duša, kako polna spoznanj, a tega, kar je iskal, ni našel. Kakor listi na drevesih ..... čudovito obarvani, a vendarle obsojeni, da jih najmanjša sapica zamaje in umori - zakaj doživeli so. Zdaj ve, sreče zanj ni,ve, da ljubezni ne bo našel, in čuti, kako je njegova umrla v njem. Kot roža, ki jo je umorila slana, ne da bi rodila sad, zakaj ni zrasla na pravem mestu.

Zvečerilo se je. Na smrt utrujen, trepetajoč od mraza, si je zaželel miru. Tako polna je bila njegova duša, a ni našel pravega človeka, da bi jo sprejel. Zato je pisal, da je izlil svojo bolest, svoje iskanje in spoznanja v pesmi, pesmi, ki čudovito osrečijo naša srca.

Prešeren ..... kako prijetno vendar zveni tvoje ime. Se je morda vsa veličina, vsa neskončna moč tega človeka ohranila v njem? Saj vendar toliko Francetov še danes živi. Iz njegovih pesmi izvira moč, v njih je duša človeka, ki je vedno le dajal, pa nikdar ničesar dobil, ki ni nikdar ničesar imel, pa nam je vendar toliko zapustil. Človek, eden tistih, ki ga po smrti večno ljubijo, toda dokler živi, najde zavetje le v naravi in samemu sebi.

Nada

ELEGIJA NEKE LJUBEZNI

Le smej se, sreča kruta,
speljala si ga iz mojega objema.
Oh, slišala sem govoriti mu srce,
naj pusti me in da naj gre.
In vedela sem, da nikdar ne bo z menoj
ta misel nežna, da je zdaj resnično moj.

Prekleti dan, ko sem spoznala te,
ko mislila sem, da si vse, kar bo in je.
A le srce in tisti ve,
da on ni vse, kar bo in je,
da mnogo jih je še, ki vredni so ljubezni,
da mnogo jih je še,
ki vredni so,
da jim porečem: ljubim te.

Ljubila sem te, še te ljubim,
ko vidim te, srce mi zadrhti,
a upanje, da utrne se ta zvezda,
s katero sreče ni,
nesreče up naj v srcu ti zbledi.

Solze, večne solze,
saj sreče z njimi se priklicati ne da,
nesreče ne izbrisati,

naj ona se le krohota,
naj se le zjoče nad teboj,
saj ve, da si kljub temu ti le moj,
čeprav ne ljubiš me,
a saj dovolj je, da jaz ljubim te.

Ti ljubil nisi
In ne poznaš ljubezni,
Nesreče trud in muke vse.
Edino ona, ki še zanjo ve,
Ti odpustila bo to žrtev,
Usodo sreče, da kdaj vrneš se.

X

IZ MRAKA V JUTRO

Stekel sem na obrežje, ter z otopelim pogledom zajemal vso širno reko, ko je mimo mene tekla neznano kam. Gledal sem njene šumeče valove, toda nisem jih videl. Čeprav so okrog mene poplesavali v lahnem jesenskem vetru umirajoči listi, jih nisem opazil. Slišal sem le divji šepet dreves, ki so se v nemirnem dnevu pozibavala ob rečni strugi, ter nad mojim otrplim duhom. Neslišno sem se premaknil in kot ostro bolečino sem zaslišal v sebi znani glas, ki me je osrečeval toliko dni. Čeprav se bojim samote, sem hotel biti takrat čisto sam, daleč od sveta, v samoti, ki bi pozdravila mojo bolečino. Zares, ta pesem mlade ljubezni mora vendar enkrat izzveneti iz mojega otrplega telesa, ki ga zajema brezmejnost. In skozi nestvarne obraze resnice, v katere sem sam zrl nekoč, se spomnim, da tudi v njih sem takrat bral isto otrplost oči, ki obkroža zdaj mene. Vendarle misel, da nisem jaz sam tisti, ki ga je zadela ostrina boleče usode. A vendar, čas ti ozdravi vsa biridka spoznanja. Odšla je od mene ta temna senca spomina in kot v sanjah, sem videl pred seboj novo življenje.

In ko sem srečal TEBE, se mi je ta sen želja pretvoril v resnico. Ko sem v TVOJIH očeh videl ljubezen, so izginili iz mojega srca vsi temni trenutki življenja. Videl sem, da pred mano vstaja zdaj zarja sreče, ki jo ustvarja TVOJA ljubezen.

Znova stojim ob reki, toda ob meni si TI. Gledava najine nagajive

valove reke, ki se igraje vrstijo mimo naju. In vsak list, ki se počasi spišča na tla med mnoge druge, objamem s toplim pogledom. Zdaj vidim prvič, da v njem ni življenja.

Pred seboj vidim ta list brez življenja in vidim, da zanj ni več vrnitve v pomlad. Zavem se, da sem bil že skoraj tak list, toda prišla si TI in mi vrnila življenje in cilj, ki ga zrem zdaj pred seboj.

Čeprav je zdaj jesen in četudi je hladno, sva midva v toplom objemu sreče. Za naju ni več ne zime, ne mraza, pred nama je zdaj večna srečna pomlad.

Crystal Man

ČEPRAV DOŽIVEL LJUBEZEN SEM LE ENKRAT

Čeprav doživel sem ljubezen le enkrat,
v srcu tleče in goreče,
čeprav doživel nisem je velikokrat,
občutil sem trenutek sreče.

To je bila le kratkotrajna iskra,
ki se prerasla je v neugasljiv požar,
oh, deklica, če vedela, kaj si storila
me ne bi zapustila ti nikdar.

Mogočen plamen mi je vel iz oči
ko spet sem te zagledal, draga.
Ob pogledu tvojem izgubil sem moči
a vendar, tvojega srca prestopil nisem praga.

A zdaj le vem, kaj je ljubezen,
kaj nje čarobni, sladki čar
Zdaj vem, da huda je bolezen,
narave čudoviti dar.

Peterc

SKOZI DEŽ

Skozi meglo
vidim obraz Madone
zavite v greh.

V glavi se ustvarja pomlad
roke drhtijo,
postajam žival

Skozi dež
skozi meglo,
zre vame smrt.

Jože

GOSPOD Z OČALI

Včeraj smo sedeli pri Petričku. Saj veste, kje je to, ali ne? Mladi natakarici smo naročili, naj nam prinese najcenejši sadni sok, ker za boljšo pijačo nismo imeli dovolj denarja. Počasi smo pili sok in se razgledovali po ostalih gostih.

Pred nami je sedel rejen gospod z očali, približno Abrahamovih let, malo sivih las, vendar dobro ohranjen. Z njim je sedela mlada dama, približno dvajsetih let, njegova tajnica, kar smo lahko ugotovili kasneje.

Ko je mimo njune mize prišla natakarica, jo je gospod prijel okoli bokov in ji naročil dva wiskija Johny Walker in dve kavi s smetano. Natakarica je naročilo z izredno hitrostjo izpolnila in gosta vljudno postregla. Naj povem, da smo mi čakali na postrežbo precej več časa kot onadva.

Gospod je iz svojega suknjiča potegnil škatlico cigaret Kent in jih ponudil dami. Z galantno kretnjo ji je prižgal cigareto s plinskim vžigalnikom, uvoženim iz Nemčije. Kljub temu, da je bilo okoli njiju precej gostov, je gospod ves čas držal za kolena svojo tajnico. Njeno mini krilo, kupljeno v Italiji, je vabljivo razkazovalo njena stegna in gospod si ni mogel kaj, da ne bi svoje roke položil na njih.

Sedela sta v taki pozi precej časa in se pogovarjala o nekem študentu, ki je dopoldne prišel v njuno pisarno zaprosit za štipendijo. Dama se je smejala na račun revnega študenta in pri tem so se videli njeni lepi zobje, ki niso bili njeni, ampak socialni, kar se je jasno videlo. Gospod

ji je razložil, da je danes mladina pokvarjena, da dajejo štipendije huliganom. Dajejo jim previsoke štipendije in oni ne znajo ceniti slovenskega dela in kupujejo drage stvari v inozemstvu. Dama mu je prikimavala in mežikala z modrimi očmi v katerih je bilo nekaj "Stilla" kaplic za lepši pogled.

Nato je gospod ponovno poklical natakarico in iz žepa potegnil zajetno denarnico. Plačal je račun in pustil natakarici visoko napitnino.

Gospod z očali in dama sta nato sedla v mercedes in izginila v noč.

Milena

KAJ JE SPLOH ŽIVLJENJE?

Kaj je sploh življenje?
Sreča, radost, dar?
Ne! Umazanija!
Je vredno, da živimo?
Da se žrtvujemo?
Le za koga .....
V meni ni bodočnosti!
Ubili so mi jo!
Brez cilja .....
Oblaki se kopičijo .....grmi ..... vse je črno -
tudi v naši prihodnosti

Ingrid

UTRINEK

Ljubiva se!
Lepo je biti zaljubljen,
lepo je biti ljubljen,
toda vsega je enkrat konec -
razidiva se.

Sokol

MORA

Začelo se je pred nedavnim. Dolga kolona ljudi se je vila po vaški cesti. To so bili pogrebci. K večnemu počitku so nesli soseda.

Isti prizor se je ponovil čez pet dni. To pot je zapustil naš prelepi svet sosedov sin, star dvajset let. Od tistega dne me muči mora. V spanju vidim oba pokojnika, kako se hahljata in me vabita k sebi. Proklete sanje. Človek bi zblaznel. Toda tudi to še ni dovolj. Žrtev nesreče je zopet naš znanec. Tudi ta mi ponoči ne da miru. V snu ga slišim, vidim! Po glavi mi odmeva zvok, ki so ga povzročile kepe prsti, ki sem jih vrgel na pokojnikovo krsto. Predramim se, primem za končnico postelje, in se zadržujem, da ne bi zatulil. Zopet me v sanjah preganjajo okostnjaki. Tečem, toda ne ganem se z mesta. Koščene roke me držijo za noge, za roke. Z neznanskim tuljenjem skušam pregnati strah. Tedaj me nekdo pograbi in me strese. Zagledam zaskrbljen mamin obraz in vprašujoče poglede. Ko ji povem, kaj sem sanjal, mi pravi:"Preveč si večerjal!" Toda to ni res. Nekak čuden občutek me spremlja v avtobusu, v šoli, povsod. Bojim se zapreti oči, kajti takoj zagledam prečudno Matildo s tremi lobanjami na teh prekletih vratnih vretencih.

V posteljo bom šel z upanjem, da se ti prizori ne bodo ponovili. Toda to je samo upanje!

Matjaž

ISKANJA

I.
V teh neizpitih vinogradih,
na nepožetih njivah
iščem smisel življenja.

Tekam po neizmernem prostoru
za sabo puščam sled otroštva
poskušam uskladiti up in nemir.

II.
Iščem ljubezen zaprtih dolin;
življenja hudournik kazi
nedosegljive cilje v oblakih.

Lovim voljo življenja,
pobudo ljubezni,
je v tvojih očeh posmeh ali beg?

III.

LJUBEZEN - osem črk
prelivanja sreče in bolečine,
sestavljam za tvoje ime.

Nežna in groba
je njena melodija -
harfa Orfeja zveni vse tiše.

IV.

Melodija o ljubezni je neskončna
in ne pozna prezirov -
roke podaja sreči
opojna je in glasna.

Lahno nad življenjem valovi,
jasno le pozna nebo,
ulice njene polne so
bogastva in neskončne sreče;

Iščem to ljubezen, a ti
mirno zreš, a vidiš da trpim!
Tihi glasovi strun pojo
elegijo ljubezni moje.

Milena

TO JE MAJHEN KORAK ZAME, TODA VELIK ZA ČLOVEŠTVO

Človek se je že od nekdaj spraševal o vsem, česar ni poznal in ni razumel.

Najprej je hotel spoznati svet, ki ga obdaja in ki v njem živi. "Od kod dež?"... Kaj je tista sila, ki dahne spomladi v zemljo, da poženejo iz nje trava in rože?" Ko je spoznal glavne zakonitosti življenja na zemlji, se je ozrl v nebo in vprašal: "Kaj pa je tam? Je tudi tam življenje? Kaj so zvezde..." Na ta vprašanja je človeku najprej odgovarjala religija, vendar njen odgovor človeka ni zadovoljil. Razvijala se je znanost, razvi-

jala se je tehnika in človek je prihajal do novih spoznanj

Najbližji planet, ki kroži okrog Zemlje, je Luna. Človek je zračunal njeno velikost in potem si je zaželel, da bi odšel tja sam. Zemlja postaja vsa manjša in manjša, ker število ljudi raste iz dneva v dan.

In človek se je odločil. Nekega dne je bila preko vse zemlje razglašena novica: "V vesolje je poletelo prvo živo bitje z našega planeta-Ljaka." To je bil odločilen korak, ki je pospešil razvoj znanosti.

Z vsemi silami so se znanstveniki lotili še mnogo težje naloge: ladje, ki bi ponesle v vesolje - človeka. Stotine znanstvenikov se je pripravljalo na ta podvig, milioni ljudi so nestrpno pričakovali rezultate: Jurij Gagarin je bil prvi človek, ki je poletel v vesolje.

Z mrzlično naglico so se raziskovanja nadaljevala. Dve največji svetovni velesili sta se spustili v tekmovanje, katera bo prej osvojila Luno. ZDA in SZ sta začeli pošiljati v vesolje neštete umetne satelite, pa tudi rakete s človeško posadko, ki so leteli okrog Lune.

"Letimo okoli Lune, opazujemo njene kraterje in puščave, čemu bi se ne spustili na njeno površino?"

Človek naj bi tako stopil na Luno. Prvi človek z našega planeta. Kaj bo pomenil ta korak? Pomenil bo odprto pot v vesolje, nov uspeh človeštva nad naravo, nad razdaljo bilionov in bilionov kilometrov.

Nekega dne bo prav vsak lahko poletel na Luno. Morda bodo tam nekoč živeli ljudje?

Pred pol leta so vstopili v vesoljsko ladjo trije možje, ki jim je bila dana naloga: stopiti na Luno. Znanstveniki so računali in merili, zdravniki so spremljali te tri hrabre može, ves svet je čakal: "Bodo uspeli, ali se bodo za vedno izgubili v vesolju?"

Uspeli so.

Armstrong je odprl vrata kabine in se počasi in okorno spustil po lestvi na Lunino površino.

Še stopinja in prvi človek je stal na Luni in rekel: "To je majhen korak zame, toda velik za človeštvo."

Katja

V NOČI NEKI

V noči neki, v vasi neki, tam
na Daljnem Vzhodu,
mati spremlja sina,
ki še pred kratkim je iz njenih
prsi moč sesal - v boj.

Pogumna je mati, pogumen je sin
in vsak je zatirani narod prav tak -
narod, ki želi si svobodo.

Odšla sta v tišino neke noči,
poznala sta skrivne stezice,
v obupu slovesa zadnjič objeta
tiho sta padla na tla.

To bila je hrabra mati
in to bil je hraber sin;
a pomnite -
na tisoče je takih,
ker vsak si zatiran narod svobode želi.

Julijana

KADAR SEM S TEBOJ

Vesela v otroški nedolžnosti
sedla sem na bel oblak
in tedaj, kot da mati mu narava
dala je moči, že je odbrzel preko mlak.

Jaz sedim, bedim
gledam svet vesoljni pod seboj,
poslušam, čujem,
pa vendar nič ne slišim
kadar dragi sem s teboj.

Julijana

ŽIVLJENJE ENO

Notranjost šolskega poslopja je odeta v mučno tišino. Le počasni, trdi koraki dežurnega skoraj neslišno odmevajo na hodniku. Nestrpno pogleduje na uro in premišlja. Misli na sošolce, ki se sedaj krepko mučijo z integrali, spomni se onih, katerim sedaj teče čas neprimerno hitro nad težo šolskih nalog. V njegovih mislih so tudi ostali, ki sedaj prav tako nestrpno pogledujejo na uro in čakajo, da profesor zapusti razred. In kaj vse se lahko dogaja v teh nekaj minutah!

Njeno drobno telo se je globoko sklanjalo nad odprtim šolskim zvezkom. Tako globoko, da so se njeni dolgi kostanjevi lasje vsuli preko čela na zvezek. "Krivda ...njeni problemi ... skratka problem krivde... grobovi, ki čakajo žrtev ... tulijo ... krivda ..." Pero se je skoraj izgubljalo med drobnimi prsti. Mrzlično jih je stiskala, da so ji členki postali beli in topo zrla v zvezek pred seboj. Naslovu je sledilo le nekaj popisanih vrst. Ni ji bil problem pisati, a nehote se je spomnila nečesa, ... nečesa, kar jo že dolgo mori. Ve, da marsikaj ne more biti tako, kot bi hotela, a vseeno, njeno srce ni mirno. Le kako naj bo, če so njene misli pri njem in ne misli na nič drugega več. Ni to rosna ljubezen, ki le zagori in ugasne; ne, ta ljubezen bo trajala večno, ne bo se nikdar utrnila, tako kot se zgodi marsikdaj. Da, le eden bo v njenem življenju kot zvezda stalnica in želi si le, da bi bila le ona tista, ki bi ji kazal pot.

A vse se v življenju nenehno spreminja in življenje teče mirno svojo pot. Samo nekaj se njej ne more spremeniti, kajti vedno bo mislila nanj in ga spremljala s svojimi očmi, toda žal, ne vedno. Maturiral bo, poslovil se bo od šolskih tovarišev, profesorjev, študiral bo. V njej bo nenadoma nastala grozna praznina. In nikdar več ne bo prestopila šolskega praga s takim veseljem kot sedaj. Da, težko ji bo brez njega.

Še dve minuti. Pohiteti mora. Spet se hoče vživeti v temo šolske naloge, a le s težavo napiše nekaj stavkov brez določenega reda.

Zdrzne se. Glas profesorja, ki sledi kot odmev šolskega zvonca, naj pobere zvezke, jo predrami iz razmišljanja. In brž ko utegne, steče na hodnik, da vidi njega ... živost njegovih oči ... da še ujame njegov zvonki glas. A on že kramlja s tovariši in skrivaj išče njene zaljubljene poglede ... ljubezen ... krivda ... smrt, ki pokonča vse ... in vse prekrije ... vse zakrije ... le ena zvezda ji bo sijala vedno ... vedno... in ta se ne bo nikdar ... tudi, ko ji ga prekrije temnačrnina groba ... večno.

In spet nestrpni pogledi na uro in prisluškujoč odmev lastnih stopinj... in spet isti način življenja dežurnega in ostalih dijakov.

Mirjam

SVET IN DRUŽBA

Zakaj je svet tak?
Čemu ni vsem ljudem enako lepo?
Le gola vprašanja,
vsak dan bolj aktualna.
Pa vendar ni odgovora.
Čemu vsi molčite?
Vas je strah pred kruto resnico
ali se je le izogibate?
Morda niti ne verjamete tega,
kar slišite, berete - kruta realnost!
Pa vendar to ni pravljica, niti sen,
ozrite se okoli sebe in videli boste
značaje ljudi in njih delo.
Spoznali boste: človek je le robot!

Venka IV.B.

KORAKI

Čakam.
Pod mostom hiti reka proti morju,
kot človeška življenja proti grobu.
Sama sem.
V duši se mi nabira jezero solza.
Vse je tiho,
le nočni veter žalostno vzdihuje.

Čaka.
Cesta se izgublja v sivi temi,
kot zvezdni utrinek se izgubi.
Sama sem.
Prisluškujem bitju ubogega srca.
Vse je tiho,
jaz pa si želim korakov,
čakam njegovih korakov.

Eleonora I.C.

O, da mi je priti do svoje podobe.

Dekle osemnajstih let. Kaj je to drugega kot živo bitje, polno želja in svojih, čisto svojih pogledov v bodoče življenje. In to sem jaz. To pa je tudi edina resnična stvar, ki jo vem o sebi. Saj tako pravijo starejši in če je to njihova ugotovitev, bo že držalo. Le kdaj se oni kaj zmotijo v svojem mišljenju o nas, mladih?! Tako premišljujem iz dneva v dan, kaj sploh sem in kaj hočem, ter zahtevam od življenja. Pravece, da zahtevam od življenja kar hočem, mi ne sme nihče odrekati, toda, če mi bo življenje vse to dalo? Odgovora na to ne vem. Čeprav ne sodim ravno med najbolj "romantične duše", velikokrat tudi mene zanese tok misli in si postavljam navedena vprašanja. Vse to se mi poraja nekako v podzavesti, toda odgovoriti si ne znam na to na noben način. Kaj sem? Osemnajstletnica, ki je že nekoliko prišla k pameti (to zadnje si šepetajo sosedje in moji starši). Kaj mislim? Največkrat nič drugega kot moje prijateljice, opažam pa, da mi misli velikokrat zaidejo k problemom današnjega časa in dobe in se sprašujem: "Kaj bo z nami jutri? Saj, če bo šlo tako naprej, sploh ne bomo deležni te sreče, da bi kdaj tako zrelo in pametno mislili, kot naši starši." No, pa naj mi ne zamerijo te pikrosti, saj tudi če čisto resno odgovorim na vprašanje, kaj bo z nami jutri, si ne morem odgovoriti drugega kot to, da se kaže vedno več možnosti, da zrelih let sploh dočakali ne bomo nikoli. Nikar ne mislite, da sem pesimist in verjemite mi, da zame in za vse moje vrstnike ne bi bilo večje sreče, kot večno živeti v miru. "Kaj bo z nami jutri?" In zopet sem tam, kjer sem začela. Velikokrat si tega vprašanja ne postavljam. Če bo sreča, bom nekoč morda učila mladino in jo mučila z istim kot sedaj drugi mene. Morda bom srečna mati. Kaj vem? To me sedaj niti najbolj ne zanima. Važno je, da živim in da sem vsaj malo vredna zaupanja, ki ga nam mladim, poklanja družba. Moj življenski cilj pa je bil in je še vedno le eden: "Zvesto služiti domovini, toda nikakor in nikdar ne s hlapčevsko ponižnostjo! Zaupaj sam vase in življenje te ne bo nikoli tako razočaralo ali strlo, da se ne bi mogel več pobrati na novo vzcveteti v socvetju današnje družbe.

Jana

POGLED Z NAOČNIKI ŠT. 13

Gledam z zelenimi naočniki:
vidim zeleno -
to je pomlad;
takrat sva se spoznala.

Gledam z rdečimi naočniki
vidim rdeče -
to je poletje;
takrat sva se ljubila.

Gledam z rjavimi naočniki:
vidim rjavo -
to je jesen;
takrat sva bila še prijatelja.

Gledam s sivimi naočniki:
vidim sivo -
to je zima;
sedaj sva sovražnika.

Milena

MAKSIMETER

V ponedeljek, 26.januarja sem slučajno slišal po radiu o TV oddaji "Maksimeter." Sam pri sebi sem si mislil:"Morda bo pa le kaj zanimivega." Zanimala me je tudi naprava, s katero naj bi ugotavljali popularnost popevk. Ob napovedani uri (19,05) sem vključil televizor. Najprej sem zaslišal neko kričanje, nato videl mladega pevca, ki je poskušal peti, v kotu studia pa skupino dolgolasih pevcev, med katerimi je bil nekdo pravi Kristus (besede moje mame, ki je ravno takrat stopila v dnevno sobo). Ob pogledu na ta prizor sem se spomnil Titovih besed: "bodočnost gradimo na mladini!" Zares obupan sem pomislil na našo nodočnost. To potrtost so podkrepili posnetki s hišne zabave. Zaslišal sem materine besede, katerim sem se na tihem smejal: "Bog me varuj takih sinov!" Dejala je, da raje vidi, da jo živo pokopljejo, kot pa da b i ji bilo usojeno videti mene ali pa brata s takimi lasmi in v taki družbi. V mislih sem si predstavljal marsikatero mater prisotnih plesalk ali plesalcev, kako izraža svoj ponos z besedami:"Jao moja golu-

bice, baš si mi slatka!"

Ob gledanju oddaje sem posumil v prisotnost maksimetra. Vse bolj se mi je dozdevalo, da nekdo čisto po občutku ocenjuje pesmi. Po mojem mnenju 7o in več točk ni zaslužila nobena popevka.

Dragi mladinci, morda komu ni kaj prav ob tem sestavku. Vsak lahko izrazi svoje mnenje. Jaz sem ga, dajte ga še vi!

Matjaž

SANJE

Vedno nam pravijo: ja to, pa to
zakaj vse to zakaj tako
a mladi svet sanjari rad
pričara ves no svet si naenkrat.

Pozabi v sanjah se prav vse
v puščavi vidijo nove se steze
tam kjer sta v dno žalost-jok
se v sanjah riše sreče lok.

Živimo v sanjah, svet je naš
čeprav vse to je prav velika laž
a v sanjah je resničnost vse.

Peterc

ZADNJI SE JE UBIL

- Mrtev je -
rekli so tako!
Pokrili so ga s prtom.

- Ubil se je -
so ugotavljali!
Odnesli so ga v mrtvašnico.

- Bil je lep -
so pripovedovali.
Nihče mu prinesel venca ni.

- Zakaj je storil samomor -
Samota - razšli so se!

Na pogrebu
mu je pel psalme
Haron sam,
pogrebcev ni bilo
razen psa,
ki poginil je tri dni
po smrti zadnjega človeka.

Milena

EGOISTI

Hodila je po ulicah, majhna, z dolgimi, umazanimi lasmi, ki so ji neurejeno silili na oči in v usta. Drobno telo ji je trepetalo v tanki oblekci. "Milo prosim, draga gospa imate kaj denarja?", so šepetale njene ustnice, ko je s sklenjenimi rokami prosila mimoidoče. Ljudje se niso zmenili zanjo. Hodili so mimo nje, ne da bi jo čutili zraven sebe, le včasih jo je kdo pomilovalno pogledal. Gledam ljudi in se čudim: "Mar so res vsi brez srca? Ji res ne more nihče pomagati? Z A K A J to dekletce prosi denarja? Ljudje, zakaj dopustite kaj takega?" Je to naš svet, naša doba, napredna atomska doba!? Prvi človek na luni, najnovejši avtomobili, nove tablete proti prehladu za muce in pse! Smejem se vam, ljudje. Postali ste živali, ki skrbe zase, za svoj J A Z! Ne menite za druge. Seveda, sami ste že prilezli na zeleno vejo, svet je vaš, celo luna je vaša. Edina skrb, ki jo imate, je kakšno mleko bo imel vaš Fifi za zajtrk: kozje ali kravje? (Kdo ve kakšen okus bo imelo danes?) Toda kdo izmed vas se bi zmenil za to malo deklico, K D O, vas vprašam!? Mar si upate reči, da je manj vredna od vašega Fifija? Povem vam: tudi ona je človek, z dušo, ni samo kup mesa brez srca, kot ste vi. Zakaj ji nikoli ne pogledate v oči? Ko bi vedeli, koliko miline je v njih. Nasmehnete se mi, ljudje: "Govori in filozofiraj, fant, svet je tak in tak ostane! Kaj mi moremo zato?!"

Dolgo časa je minilo, kar nisem videl "svoje" male deklice. Toda nekoč jo zopet srečam. Še vedno nosi isto tanko oblekico, iste raztrgane čeveljčke - vsa je še ravno taka, kot nekdaj. Ko je stegnila ročici proti meni, se mi je zazdelo, da jo že dolgo, dolgo poznam.

Pobrskam po žepu in ji stisnem v pest vse, kar imam pri sebi. Potem stečem proč, tečem in tečem ... Hočem pregnati njeno podobo. Ljudje se začudeno ozirajo za mano in mrmrajo: "Glejte ga fanta, gotovo je znorel."

Lojze

SAM

Na mrzlem kamnu
stisnjenih gorah
v belem snegu
brez življenja kot mrtvak
obstal na strmem vrhu je izmučen ptič

njegova pot prepleta se
s trpljenjem dolgim
oči krvave iščejo poti naprej
a ostal bo S A M
breznočen
v viharjih divjih
zanj več poti ni
ne nazaj in ne naprej

obupno išče si opore
v kamnu mrtvem
in s krempli
izpraskanimi do krvi
si v neizprosnem snegu išče sonca
a vse to zanj je brez uspeha
obupan - S A M
v mrtvaškem potu lastne krvi
v skalovju belem izkrvavi

Peterc

VZDIH LAČNEGA OTROKA

Čujte, čujte vzdih lačnega otroka,
ki je proseč in trepetajoč,
čujte, čujte vzdih potrtega otroka.
Ali vas ni strah tega vzdiha?
Ali vas ni strah teh oči,
polne groze, bolečine?
Ali vas ne zaboli srce,
ko slišite ta strašen vzdih?
Veste, da ta otrok nima kruha,
ne pozna ljubezni,
da ne čuti topline materine roke?
Enak je vašemu,
toda vaš ima vse,
ta pa nima ničesar, ničesar.
Čujte, čujte ta strašen vzdih otroka,
lačnega kruha in ljubezni!

Romeo I. Č.

PROTISLOVJA SOCIALISTIČNE DRUŽBE

Zaradi človekove težnje po boljšem življenju in zaradi ustvarjalnega učinkovanja v naravo se proizvajalne sile vedno spreminjajo in obenem nastajajo zahteve po novih proizvajalnih odnosih, ki naj bi bili vsklajeni proizvajalnim silam. Značilno je, da proizvajalni odnosi navadno zaostajajo za proizvajalnimi silami. To pa zaradi tradicije, zaradi zaostale družbene zavesti in zaradi tega, ker vladajoči razred brani svoj priviligirani položaj. Delavski razred se vedno bori za skupno lastnino, bori se za socializem. Toda izvedba socializma je odvisna od same revolucinarnosti delavskega razreda, od zametkov socialističnih odnosov, od sredstev, s katerimi vladajoči razred brani svoj položaj, od mednarodne povezanosti. Delavski razred se povezuje v sindikate. Delavski razred teži po mednarodni povezavi npr. v internacionale. Toda že v njenih vrstah se pojavljajo razlike. Sestavljajo jo anarhisti, revizionisti in marsisti. Vsi imajo drugačno predvideno pot za socializem. Kapitalisti branijo svoj priviligiran položaj. Ker delavci stavkajo, kapitalisti popuščajo. S socialistično revolucijo delavski razred strmoglavi kapitaliste in prevzame oblast. Ker nima večine, postavi diktaturo proletariata.

V svoje roke prevzame lastnino nad proizvajalnimi sredstvi.

Ponekod delavski razred še ni zmožen voditi proizvodnje, zato ima oblast državni aparat. Ta uvaja industrializacijo, vodi proizvodnjo, skrbi za trgovino, in da je izvoz večji od uvoza. Ko je delavski razred dovolj močan, pa državni aparat noče pustiti svojega položaja. Organizira vojsko, češ da je nevarnost intervencije in s tem brani svoj položaj. Če državni aparat ne upošteva okoliščin, v katerih deluje in gre po svojih principih je to birokratski etatizem.

Socialistične revolucije so nastale v zaostalih deželah, Imperialistične sile jim nasprotujejo, hočejo zatreti razvoj socializma, zato napravijo gospodarsko blokado. Tako je pravkar nastala socialistična država dolžna graditi težko industrijo in nato lahko industrijo. Edino na tak način doseže avtokrijo. Toda to ni pravilno. Progresivne sile se morajo boriti za sožitje med narodi. Morajo se boriti proti državam, ki strašijo z atomsko vojno. Boriti se morajo proti državam, ki so bolnena intervenciji.

Sicialistična država se mora boriti tudi proti strogemu egoizmu posameznikov, ki hočejo izkoriščati delovnega človeka. Proti takim je potrebna nacionalizacija proizvajalnih sredstev.

Velike razlike so v tem, kam se vlagajo sredstva. Tako je potrebno, da se vloži čim več sredstev za razširjeno reprodukcijo in manj za osebni standart, Potrebno je, da opravljajo ljudje delo, za katerega so plačani. Nepravilno je, da je na eni strani skupina bogatih, ki ne ve kam z denarjem, na drugi strani pa vrsta brezposelnih.

Pojavljajo se stranke, katerih ideologija popolnoma nasprotuje socialistični družbi. Pojavljajo se dekadenti, za katere je nivo socialistične družbe ničla. Vse dosežke zavračajo. To pripelje do velikih dilem med ljudmi.

Vsakdo mora spoštovati in sprejemati dosežke prejšnje generacije in na njih graditi socialistične odnose, humane odnose.

Ajda

Dijaki smo prosili tri profesorje: prof. Jamarjevo, prof. Lebeza in prof. Bazlja za nekaj odgovorov. Vsi trije so nam na vprašanja radi odgovorili.

1. Koliko časa že učite na tej šoli? prof.Jamar:letos aprila bom 2o let
" Lebez: 25 let
" Bazelj: 19 let

2. Se vam zdi, da je vilika razlika med učiteljiščem in pedagoško gimnazijo?

prof. Jamar: Je razlika - pri učiteljiščnikih se je poznala pedagoška vzgoja, usmerjenost v poklic, velika navezanost na šolo, na profesorje, manjkala pa jim je globja strokovna izobrazba v realijah.

prof. Lebez: Pri mojem predmetu (likovni vzgoji) precejšna, bilo je več ur, a ker je bilo učiteljišče kadrovska šola, so dijaki z večjim interesom delali, vedeli so, da je to predmet, ki ga bodo učili in jim bo služil tudi kot didaktično sredstvo.

prof. Bazelj: Učni program pedagoške gimnazije je zahtevnejši, zato je selekcija ob učnem procesu ostrejša in osip večji.

3. Kakšni so bili pogoji za delo v začetku vašega dela?

prof. Jamar: Vse smo usmerjali na novo v smislu nove socialistične vzgoje - učne načrte, učbenike, materialna stran je bila slabša, bilo pa je veliko navdušenja in požrtvovalnega dela.

prof. Lebez: Razen pri umetnostni zgodovini isti, zdaj imamo na razpolago diapozitive in več literature.

prof. Bazelj: Materialni pogoji zelo šibki, pač pa mnogo idealizma in prizadevanja za izboljšanje dela.

4. So se dijaki pred 2o leti razlikovali od nas?

prof. Jamar: Bili so bolj umirjeni, imeli so pred seboj poklic, živeli so v zelo slabih razmerah in imeli še neraščiščene idejne poglede, vendar pa so bili bolj samostojni, bolj so cenili šolo in to, da prav oni lahko študirajo.

prof. Lebez: Po mojem mnenju so bili za šolsko in izven šolsko delo bolj prizadevni.

prof. Bazelj: Bili so politično bolj angažirani (klerikalizem, informbiro) in aktivno vključeni v proces izgradnje (delovne akcije, manifestacije).

5. Kaj mislite o današnji mladini?

prof. Jamar: Veliko več težav ima kot njeni tovariši pred 2o leti - neurejene domače razmere za prihodnjost, je pa zelo odkrita, poštena, delavna, morda premalo sproščena in vesela.

prof. Lebez: Mi je simpatična in mislim, da je dobra.

prof. Bazelj: Večina mladine ne dojema in se ne vključuje v samoupravne procese na zavodu, kar pri večji obveščenosti ne bi bilo

toliko težav. Mnogim mladim ljudem manjka globje kulture, iskanja in vrednotenja lepih doživetij v kulturi in umetnosti. Notranje so precej plitvi in prazni, reagirajo bolj na zunanje efekte in vplive vsebinsko in etično plitvih vplivov literature (revije), filma, kavarne, mode, obnašanja in erotike. Smatram, da pa je večji del mladine pozitivna in zdrava, ki bo ob svojem času sposobno prevzela odgovornosti tudi v družbi.

6. Kaj mislite o adaptaciji šole?

prof. Jamar: Veselim se je. Poslopje, ki se sto let ni spremenilo, bo postalo moderno in bomo lahko v njem učili po najnovejših metodah.

prof. Lebez: Z manjšimi spodrsljaji zadovoljiva, arhitekt bi se moral zavedati, da je naša stavba zaščiten kulturni spomenik.

prof. Bazelj: V prejšnjem stanju je bilo nemogoče modernizirati pouk.

7. Se vam zdi, da se bo s kabinetnim poukom izboljšala kvaliteta pouka?

prof. Jamar: Vzgojila se bo večja samostojnost, pouk bo nazornejši, dijaki bodo spoznavali sodobne literature in sami pomagali pri učnem procesu.

prof. Lebez: Likovni pouk je bil od nekdaj kabinetni pouk (za druge predmete ne morem biti prerok).

prof. Bazelj: Kabinetni pouk bo dal materialno osnovo za kvalitetnejši pouk, potrebna bo sodobnejša oprema in koristna uporaba sredstev.

8. Ste morda poučevali kako danes znano osebo?

prof. Jamar: Ne

prof. Lebez: Ne

prf. Bazelj: Profesorje na univerzi (dr. Martinčič-biolog, Korošec-slavist).

9. Kaj bi svetovali nam bodočim učiteljem?

prof. Jamar: Nikoli ne pozabite svoje mladosti, svojih težav, lepot, ki ste jih užili in vse to upoštevajte pri svojem prihodnjem delu, predvsem pa imejte radi svoje učence in svoj poklic - vse drugo sledi iz tegaž

prof. Lebez: Da si naberete veliko znanja in da se zavedate resnosti vzgojiteljskega poklica.

prof. Bazelj: Vsekakor soliden študij, aktivno oblikovanje naprednega svetovnega nazora in vsestransko kultiviranje svoje osebnosti.

10. Mnogo izkušenj imate: kaj bi svetovali letošnjim maturantom?

prof. Jamar: Zadnje leto srednješolskega študija naj bo najlepše - užijte čimveč lepega, pa naj bo to v glasbi, knjigi, življenju ...

prof. Lebez: Da se že od danes naprej pripravljate na maturo.

prof. Bazelj: Dobra priprava na zaključne izpite, izbira nadalnjega študija po interesu in sposobnosti, na višjih šolah temeljit študij in pravočasno opravljanje izpitov.

11. Če bi bili še enkrat pred odločitvijo, za kateri poklic bi se odločili?

prof. Jamar: Zame je bil in je najlepši poklic prenašanje slovenske besede mladini, poučevanje v razredu.

prof. Lebez: Verjetno za isti.

prof. Bazelj: Ponovno za isti poklic ali pa arhitekturo.

12. Kaj mislite o šolskem listu?

prof. Jamar: Postaja vedno boljši. Dobro je, daje mladina vzela delo v svoje roke, ker bo le tako list njena resnična podoba.

prof. Lebez: Med travo rastejo tudi rože.

prof. Bazelj: Je nujna in potrebna možnost izpovedi in uveljavljanja talentov na literarnem področju.

13. Kaj bi se dalo izboljšati?

prof. Jamar: Čim več veselega, vedrega in optimističnega.

prof. Lebez: To naj bo vaša skrb, saj je vaš list.

prof. Bazelj: Pritegniti še širši krog in ob materialnih možnostih pogostejša izdaja, kot priloga, odtis dobrih grafik likovnega pouka.

14. Kakšen je bil list na učiteljišču in kakšno je bilo zanimanje zanj?

prof. Jamar: Z listom so bile zmaraj težave, imeli smo pa nekaj zelo nadarjenih sodelavcev. Zelo lepo je list uspeval, ko je pri njem sodeloval z nasveti pisatelj Ivan Potrč.

prof. Lebez: Pri mojem spominu ni bistvene razlike.

prof. Bazelj: Izdaje so bile kvalitetne (Grafenauer, Bizjak i.dr.). Zanimanje je bilo veliko.

15. Povejte prosim dogodek, ki se ga radi spominjate!

prof. Jamar: Takih dogodkov je veliko - svetli so spomini na ekskurzije, ko se spoznala dijake s človeške strani in odkrila v njih zlate lastnosti, spomini na veselje po uspeli maturi razredov, ki sem jim bila po pet let razrednička, spomini na vesele ure v zbornici, na dolge oks-

kurzije s profesrji in nazadnje topli sponini na tovariše, ki jih danes ni več med nami.

prof. Lebez: Prva konferenca po osvoboditvi, ko sem po dolgem času brez skrbi v svobodi sedel na svojem prostoru.

prof. Bazelj: Ko sem prišel na učiteljišče smo organizirali lutkarstvo, naredili oder, kulise in lutke. Moral sem biti tudi režiser in tehnični vodja. Gostovali smo po Ljubljani, Gorenjski, Dolenjski in Zasavju. Za nabrana skromna sredstva smo vrsto zimskih počitnic odhajali smučat na Jezersko, kjer smo v šoli bivali in kuhali. Take počitnice so bile za lutkarje gotovo prijetne. Lutkarstvo je bilo nekaj let na šoli zelo množično in kvalitetno.

Predstava "Legenda o Svetem She" - in pogovori dijakov, ki so si predstavo ogledali, so me spodbudili, da sem pobrskala po predalu in poiskala članek, ki sem ga pred leti - ob smrti Che Gevare - izrezala iz časopisa. Moj namen je prikazati vam, kolikor se to seveda da je avtorju tega članka (Dragoslavu Račiču) to uspelo. Že v naprej se opravičujem, če morda tekst ni najboljši - je pač moj prevod iz srbohrvaščine.

LEGEND IZ SIJER MAESTRA

Umakni se s poti, če ne želiš biti zdrobljen
Prodira Če Gevara in vse ruši pred seboj

Kobanska narodna pesem

In do sedaj je umiral in vstajal. Ali se bo spet pojavil tam, kjer ga ne pričakujejo ali pa je to resnično slovo? Nikomur ni uspelo ubiti mita o mladostni predanosti revoluciji. Svet zanosa je od vedno privlačeval ljudi.

Zanimanje za nevsakdanje, tajinstvene, sporne in tragične osebnosti postopoma dobiva odvisno od posameznih ali nacionalnih nagnenj k epskemu tolmačenju časa in dogodkov, razsežnost iskanja simbola.

Odmev o vesti o uboju Ernesta Che Gevare prihaja že kot narodna pesem ob zvokuh kitare. In spreminja se v pesem. Njegova fizična smrt, je v bistvu

epilog latinsko - ameriške vnetljive in groteskne hajke; je poslednji akord v že izpeti baladi. Balade o neustrašenem borcu, ki je veroval, da se tudi dolga veriga Andov lahko vname z ognjem Siere Maestre.

Kam je hitel? Bradat in uporen Che, preko pamp s svojim koltom, pipo, črno bareto in škornji. Po mnenju nekaterih je sledil revoluciji, ki ji je posvetil vse kar je imel: moč, strast, besede, slavo in življenje. Bil je dosleden. Svet okrog njega se je spreminjal in zapletala on sam se ni hotel, želel, niti mogel spremeniti.

Njegovim nožnim pljučem je prijal samo planinski zrak; z duhom po smodniku. Njegovo pojmovanje pravice, resnice in enakosti je bilo poenostavljeno, iskreno in čisto. Bil je upornik po srcu, izgledu in dejanjih.

Po mnenju drugih je Che bolj ljubil revolucijo, kot bil revolucionar; v vse obsežnem in sodobnem pomenu te besede. Meril je revolucijo z logiko gverilca in vojaka upoštevajoč samo fazo oborožene borbe. Vsak upor je sprejemal kot zametek kontinentalnega požara, posplošujoč specifičnost kubanske revolucije.

Ali je bil pustolovec in romantik - čigar patetične izjave o doprinosu njegovih "skromnih moči" na oltar revolucije, se niso povsem skladale z njegovimi ambicioznimi načrti?

- Legenda verjetno na to vprašanje ne bo odgovorila pritrdilno.

- Vendar njegovo prepričanje, da so kmetje Latinske Amerike "velika osvobodilna armada prihodnosti, ki bo ponovila to, kar je bilo storjeno na Kubi", je bilo v vsakem slučaju preveč poenostavljeno in radikalno. Spremenilo se je, v propagandni bumerang usmerjen na vsa napredna gibanja južnoameriškega kontinenta.

- Brez obzira na to koliko te ocene zadostujejo, da v celoti razložijo zgodovinsko resnico, je bil Che nenavadna onamna osebnost. V tem pogledu bo morda bolj pripadal izročilu kot moderni, racionalni antični zgodovini.

- Živel je za revolucijo, upor: regilero?

- Že s 15. leti se je boril s peronisti na ulicah Buenos Airesa. Argentinec po rodu, zdravnik po poklicu je vso Latinsko Ameriko smatral za svojo domovino. Pred prihodom na Kubo se je kalil v oboroženih spopadih v Quatemali. V Mehiki je s Fidel Castro ustvarjal jedro gverile. V kubanski revoluciji je postal že legenda.

- Na politično taktiko se Che Gecara ni mnogo razumel, niti na ministrstvo, niti na zamotane posle mlade države. Ali je bil na Kubi odstavljen, ali je sam odstopil, to je detajl; s katerim se izročilo po vsem gotovo ne bo ukvarjalo.

Dve leti in pol pred smrtjo je zapustil Havano in odšel "da se drugod bori proti imperializmu". Menil je, da je naloga kubanske revolucije "da se loti višjih ciljev"; da se ustvari drugi in tretji Vietnam," Po tem, so govorili, da so ga videli v Dominikanski republiki, Kolumbiji, Venezueli, Peruju, Argentini, Urugvaju, Boliviji in celo Vietnamu.
- Pojavljal se je in izginjal kot mogočni planinski duh,ki je latinsko - ameriškim gverilom zadajal nerazumljiv, iracionalen strah od katerega so bežali v proti komunistično histerijo.
- To je skelet legende.
- Verjetno tudi drugod, na območju Rio Grande, v podznožju Kordiljev, v izlivu Amazonke - nastaja legendarna slika o tej zagonetni in edinstveni osebnosti, ki jo bosta čas in človeško hrepenenje postopoma očistila nepotrebnih detajlov. Ohranil se bo samo spomin in vznemirjenje.

Duh borca za človeške pravice bo prebival visoko v planinah, kot fatamorgana na horizontu brezmejnih pamp, pripravljen, da se zbudi ob žvenketu orožja, da pomaga kmečki raji.

Tako je nastala še ena pesem v plamenu in krvi s pravico na obstoj:
CHE GEVARA

po Dragoslavu Rohčič-u

IKEBANA

Ikebana je japonski način urejanja cvetja. S to umetnostjo dokazujejo Japonci ljubezen do prirode, izražajo željo po lepoti in miru ter si tako bogatijo in lepšajo življenje.

Ta umetnost je nekoč pripadala izključno plemenitašem, danes je dostopna vsem ljudem in je našla mnogo občudovalcev tudi izven japonskih meja.
Namen ikebane je olepšati vsakdanje življenje, narediti ga prijetnejšega, saj lahko ob njem opazujemo najlepše stvaritve narave - cvetlice.

Pri urejanju ikebane je osnovna enostavnost, ki jo poživljajo odtenki umetnikove ustvarjalne domišlije. Z oblikovanjem ikebane razbijamo monotonost v vsakdanjosti.

Tehnika aranžiranja cvetja - to je ikebana - se je razvila do popolnosti le pri Japoncih. Mojstri ikebane zatrjujejo, da je glavno to, da mora aranžma izražati čustvovanje aranžerja in njegovega okolja. Povsem razumljivo je, da pri nas ne moremo dosledno izvajati vseh fines japonskih šol, ker živimo v povsem drugem okolju in razmerah.

ZGODOVINA IKEBANE

Na Japonsko je prišla ikebana obenem z budizmom v 6. stoletju. Ljudje so Budi darovali cvetje urejeno na poseben način. Menili so, da je cvetica živa in jo je treba obdržati čim dlje pri življenju. Prvi aranžmaji so se pojavili v veliken razkošju v 8. stoletju na dvoru. Pravila za ikebano je uvedel prvi dvorjan ONO - NO - IMOKO, katerega je cesar poslal na Kitajsko. Ko se je vrnil, se je naselil ob jezeru in se popolnoma posvetil umetnosti aranžiranja cvetja. Stil njegovega urejanja cvetja so imenovali ikebano t.j. celica ob jezeru.

Med 6. in 12. stoletjem so se vzporedno z ikebano razvijale umetnosti: slikarstvo, poezija, urejanje vrtov, izdelovanje keramike, porcelana in tekstila. Sredi 11. stoletja je bila napisana prva knjiga o aranžiranju cvetja. V 12., 13. in 14. stoletju je aranžiranje cvetja prodrlo v širše sloje prebivalstva. Enostavne, a lepe cvetne aranžmaje, so postavljali v"tokonomo", to so okrasne vdolbine v japonskih hišah. Še danes postavljajo v tokonomo cvetlične aranžmaje in razne okrasne predmete, na steno pa obešajo slike. Pred tokonomo je častni sedež, kjer sedi gospodar. V 16. in 17. stoletju se je ikebana razvila do popolnosti pri čajni ceremoniji. Dovoljena je bila uporaba ene same vrste cvetic ali enega samega cveta.

V 18. stoletju se je središče umetnosti ikebane preselilo iz Osake v današnji Tokio. Proti koncu 18. stoletja se je razvila nova oblika ikebane, ki ima tri glavne linije: šin, soe in tai (danes hikae). Za prirejanje cvetličnih aranžmajev so uporabljali kovinske vaze in košarice iz bambusa. Ježek ali kensan se pokrije s kamenčki.

V 19. stoletju je začela na Japonsko prodirati zahodna kultura.Do tega časa je bilo urejanje cvetic le v visokih vazah "NAGEIRE". Ohara je leta 1907 uvedel plitko posodo, to je "MORIBANA". Iz moribane se je razvil kasneje tudi moderni svobodni stil. Ikebano so uvedli v srednjo šolo in je bila do druge svetovne vojne obvezen predmet. Posebno važna je bila izobrazba v aranžiranju cvetja za dekleta, ki so se hotela poročiti.Čeprav prehaja danes ikebana v roke žena, so še vedno vodje glavnih šol moški. Po drugi svetovni vojni so ustanovili okrog 2000 šol. Od teh so danes najpopularnejše:

IKENOBO, OHARA in SOGETSU.

Te šole prirejajo vsako leto mnogo razstav in številna tekmovanja.

Ikebana je doživela vzpon, kot nikdar prej v zgodovini. Prodrla je v najširše sloje japonskega prebivalstva, našla je številne ljubitelje tudi na drugih kontinentih. V Tokiu so ustanovili mednarodno združenje "Ikebana International". Naloga tega združenja je pospeševati in kultivirati ikebano na Japonskem in po svetu. Namen ikebane International je širiti lepoto, harmonijo in mir s posredovanjem te lepe umetnosti.

prof. Amonova

HUMOR HUMOR HUMOR HUMOR

P.: "Kako si predstavljate skupinsko doživljanje glasbe v pradavnini?"
D.: "Kot sodobni mladinski ples v Hali Tivoli ...."

D.: "Alfred Nobel je bil Šved ... Ko mu je umrl mož, je nadaljeval delo sam ..."

Izredna razprodaja:
Po visoko znižanih cenah prodam 10 ton matematičnega dolgčasa.
Cenjene ponudbe pod šifro /4. klop/

P.: "Značaj osebnosti lahko ugotovimo iz pisma"
D.: "Po pisavi ali po vsebini?"

Dijakova razlaga temperamenta:
Na cesti je kamen. Mimo pridejo štirje temperamenti.
1. KOLERIK se razjezi in ga brcne, potem pa preklinja, ker ga boli noga.
2. SANGVINIK preskoči kamen in začne kritizirati cestno podjetje
3. MELANHOLIK kamna sploh ne vidi
4. FLEGMATIK se nanj vsede in reče:" joj, kako je na tem svetu lepo."

P.: "Zakaj človek ne more živeti sam?"
D.: "Ker mu bi bilo dolgčas..."

Dijakinja med poukom "zazeha"
"Ali garažo zračite", jo vpraša profesor

N A G R A D N A K R I Ž A N K A

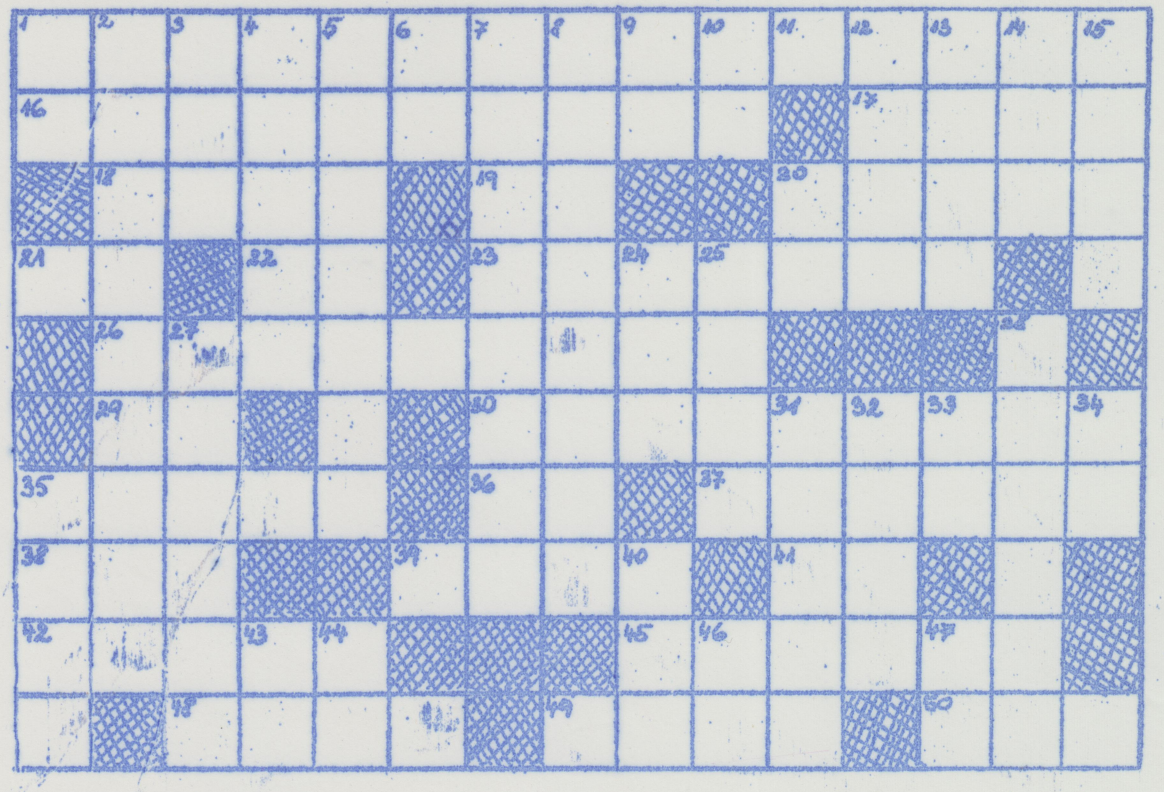

V o d p r a v n o:

1.eden od ISKRINIH obratov 16.izdelek RIZ-a 17.moško ime 18.Grška črka 19.Izvršni svet 2o.Češki ples 21.enaka samoglasnika 22.iridij 23. mladi ljudje 26.prostor za lakiranje 29.Nevenka Štok 3o.prenoviti,obnoviti 35.reka, ki teče skozi Kranj 36.Cerar Jasna 37.pripadnik ilirskega gibanja 38.žuželka,ki piči (množ.) 39.božanstvo Semitov 41.kraj pri Ljubljani 42.del knjige 45.poznavalec vin (grško) 48.otok v Severnem Jadranu 49.moško ime 5o.nočni lokal.

N a v p i č n o:

1.latinski vesnik 2.legaliteta 3.žensko ime 4.strokovnjak kemije 5.snov,masa 6.avtomobilska oznaka za Reko 7.zimska zaloga hrane 8.desni pritok Drave 9.medmet 1o.hektar 12.svetilni plin 13.šivanka 14.bakterija okrrogle oblike 15.mesto v Iranu 2o.Ludolfovo število 24.moško ime 25.sjutraj 27.slovenski pesnik 28.stopnica (nem.popačenka) 32.zapah (nem.popačenka) 33.površinska mera 34.kratica pisatelja moderne 35.orodje za košnjo 4o.pragosdna žival 43.samoglasnik in soglasnik 44.nikalnica 46.avtomobilska oznaka Našice 47.predlog

Rešitve križanke oddajte v nabiralnik na oglasni deski do 13.3.do glavnega odmora.Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali 3 nagrade.

Napišite ime, priimek in razred.

NAGRADNA KRIŽANKA

V o d o r a v n o:

1.sedež od ISKRINIH obratov 16.tudofok RIZ-a 17.moško ime 18.Grška
črka 19.Javrhni avet 20.Češki plee 21.enolm samoglasnika 22.trdeti
23. rdeči ljudje 26.prezator na latinsko 29.Nevenin štok 30.prenovitelj obnovitelj 35.reka, ki teče skozi Krmi 36.Cezar ženska 37.prekodnik ilitersko glasbe 38.Enkelim,ki pleš (množ.) 39.bolšestvo Semitov
41.krat pri ljubljani 42.del instige 45.pomanjšalno vin (grško) 48.otok
v Severnem ledenem 49.moško ime 50.modni jolnal.

N a v p i č n o:

1.letalnik vesnik 2.logaritets 3.žensko ime 4.etnolovatak kemije
5.snov,mana 6.avtomobilsko omenka za Boko 7.ukazna galoga kazne 8.denar pretok Drave 9.modnet 10.hektor 12.svetilni plin 13.štavnika 88.bakterija okrogla oblike 15.mesto v Istri 20.ludolfovo število 24.moško ime 25.ajstrat 27.slovenski pesnik 28.stopnica (mem.popačenka) 32.napak (mem.popačenka) 33.površinska mera 34.kratica plastelja modarne 35.orodje za kopnjo 40.pregovorna žival 43.samoglasnik in soglasnik
44.nimalnica 46.avtomobilska omenka Nemčija 47.predlog

Rešitve križanke oddajte v nabiralnik na oglasni deski do 15.3.do glavnega odmora.Imned pravilnih rešitev bomo žrebali 3 nagrade.

Kupišite čim, prilmek in vsrnod.

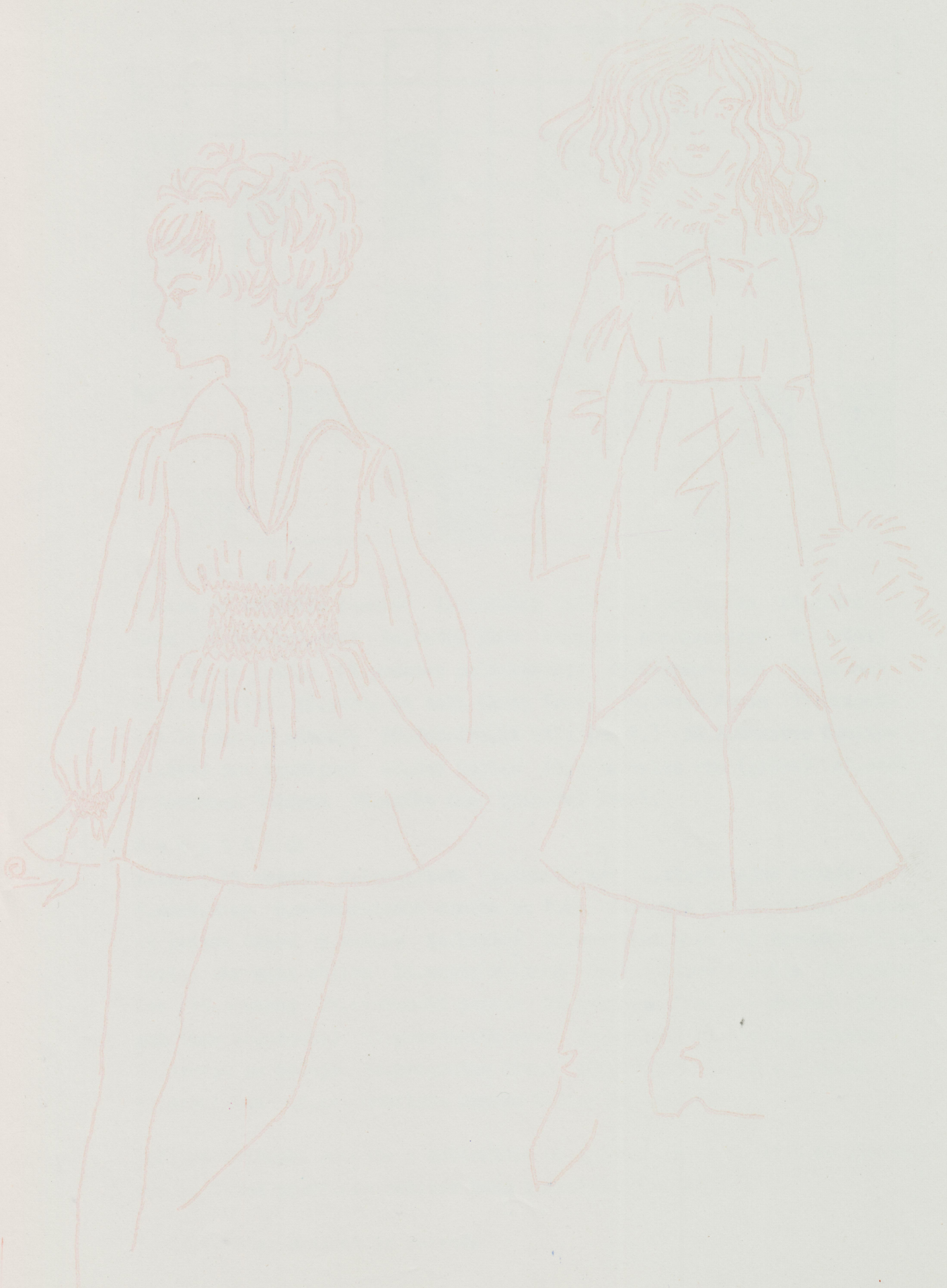

37.014.77
MLADIKA
MLADIKA : glasilo...

izposojni rok S14 dni

L30192 Knjižnica Gimnazije Ledina

GLASILO DIJAKOV GIMNAZIJE
PEDAGOŠKE SMERI — LJUBLJANA